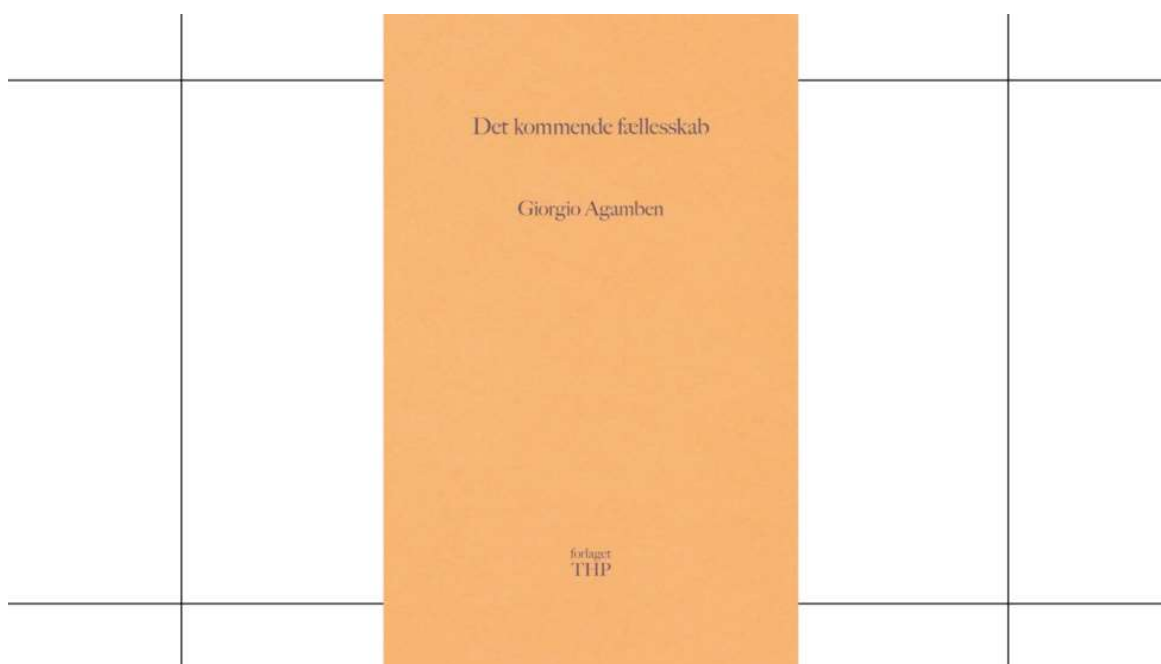

Filosofisk balancegang når den er sværest

af Kristian Paris | sep 11, 2023 | Artikler, Prosa | 0 Kommentarer

Hvad er forskellen mellem det universelle og det partikulære? Hvori består relationen mellem det almene og det særegne? Er det muligt at bevæge sig imellem de to, uden at være nogen af dem, og samtidig dem begge? Det er det spørgsmål som den italienske filosof Giorgio Agamben i sit værk fra 1990, *Det kommende fællesskab*, forsøger at undersøge. Et entydigt svar er nok for meget at forlange – men det er heller ikke meningen.

Meningen er snarere at udforske spændingsfeltet mellem det, der er universelt og det, der er særligt. Dette kredser bogens første del hovedsageligt om, der klart er den del af bogens tre dele, der er nemmest at tilgå både sprogligt og rent filosofisk. Agamben lægger ud med et eksempel. Og er der noget som filosoffer har svært ved, er det at komme med fyldestgørende og let tilgængelige eksempler. Udfordringen her er, at Agambens eksempel er *eksemplet*. Som begreb eller fænomen. Han forstår netop eksemplet som bud på det, der forholder sig i kløften mellem det almene og det særlige: et eksempel er det tilfælde, den *singularitet*, den form for væren, der skiller sig markant ud og som ikke kan sammenlignes med andre, der træder i stedet for andre singulariteter og gælder for dem – men uden at blive ophøjet til noget alment. Ud fra et eksempel er det netop meningen, at man *ikke* kan slutte til noget generelt, da det kun er et eksemplar.

Den irriterende italiener

Resten af værket kredser om at koble begrebet om singularitet til væren. Helt klassisk bedrivelse af ontologi, hvorfor at læse Agamben også kræver et nogenlunde kendskab til særligt det 20. århundrede filosofi – særligt Heidegger og Derrida. Værket kaldes af oversætter og forfatter til bogens efterord, Carsten Juhl, en glimrende introduktion til Agambens forfatterskab. Ja – klart, såfremt man har en god portion tålmodighed, gåpåmod og filosofisk baggrundsviden. For Agamben er svær og han skriver umådeligt provokerende; bogens første del er delt op i 19 små kapitler, der alle kun fylder et par sider. Herefter går han videre til det næste, og hvis man er heldig, bliver pointerne uddybet senere. Samtidig er Agamben ligeledes en af de filosoffer, der alene af sin skrivemåde fremdriver en lyst til at læse videre; man må bare være tilskuer til hans næste filosofiske krølle. Det betyder, at han kan være svær at svær at vende tilbage til, hvis man læser bogen over længere tid; de små kapitler er ikke uafhængige teser, de er heller ikke direkte fortsættelser, men snarere en et dyk ned i et bestemt begreb eller fænomen, der lige falder italieneren ind.

Det er egentlig det særegne ved Agambens metode; han hiver fat i forskellige filosofiske begreber, underkaster dem en undersøgelse, sporer deres etymologiske betydning og bruger dem på en ny måde.

Agambens politiske retning

Selvom det politiske synes fjernt i store dele af Agambens undersøgelse af Spinoza, Platon og Aristoteles, har værket intet desto mindre et politisk sigte. Som efterordet så fint oplyser os om, er det et indspark til en debat om, hvorledes politiske fællesskaber i fremtiden skal defineres. Et emne, der var hyperaktuelt efter murens fald i 1989. Den pointe kan dog være svær at være udlede selv, hvis ikke man på forhånd er bevidst om den. Efterordet kan således sagtens tjene som et forord også.

Agambens pointe er gå planken mellem det partikulære og det almene helt ud. Det gør han ved at forestille sig et politisk fællesskab, der ikke er baseret på eksklusion, men alene er et fællesskab i kraft af det singulæres uvæsentlighed. Altså, at det vilkårlige singulære er den form for væren, der ikke har nogen identitet eller et tilhørsforhold, ikke nogen essens – det er i det tilhørsforhold, at fællesskab består og skal bygges på.

Det kommende fællesskab er interessant for filosofisk-politiske interesserede og selv her, er det en udfordrende bog. Ærgerligt, for det er en spændende tanke som Agamben får artikulert på tærsklen til det 21. århundrede, og som stadig er aktuelt den dag i dag. Særligt i forbindelse med den identitetspolitiske strømning i moderne politik. Var det ikke netop, hvad Agamben advarede i mod?

Info

- Giorgio Agamben: Det kommende fællesskab
- Forlaget THP
- Oversat af Carsten Juhl
- 2021

- [Læs mere på forlagets hjemmeside her](#)

Facebook

Twitter

Mail

Kategorier

Anmeldelser (19)

artikler (1)

Artikler (39)

Biografi (6)

Faglitteratur (9)

Fotobog (2)

Grafisk novelle (7)

Ikke kategoriseret (1)

Interview (11)

Litterær begivenhed (1)

Lyrisk (117)

Mixed media (40)

Modsporsliv (1)

Novellesamling (7)

Prosa (217)

Tidsskrift (1)

Seneste indlæg

Filosofisk balancegang når den er sværest

Hvad foregår der?

“We Don't Need Another Hero”

En kvindes begær for at leve